

29. april 2026

Dagsorden, referat til møde i Kystvandrådet for Vadehavet d. 29. april 2026

Rådsmedlemmer:

Peter Saaby Simonsen	Nationalpark Vadehavet
Flemming Just	Nationalpark Vadehavet
Torben Hansen	Dansk Sportsfiskerforbund
Stanley Johansen	Sønderjyske Vandløb
Kåre Fly Andersen	Jysk Landboforening
Stine Bundgaard Pedersen	Ribe Digelav
Poul Christensen	Spiras

Afbud:

Inger Jensen, Danmarks Naturfredningsforening
Kim Fischer, Dansk Ornitologisk Forening
Arnold Mikkelsen, Friluftsrådet
Jan Bøge Sørensen, leder i Fanø Kommune
Jens Yde, leder i Tønder Kommune
Jesper Moeskær Laursen, fagperson i Tønder Kommune
Klaus Bertram Fries, leder i Varde Kommune

Kommuner:

Fanø Kommune	Niels Fischer-Nielsen	medlem af byrådet
Esbjerg Kommune	Søren Hjortsø Kristensen	Leder
	Jonas Beck Petersen	fagperson
Tønder Kommune	Poul Kjær	medlem af byrådet
Varde Kommune (formandskab og sekretariat)	Preben Friis-Hauge	formand for Kystvandrådet og medlem af byrådet
	Flemming Sørensen	fagperson
	Anne Houmand	projektleder (referent)

Dagsorden	Referat
Velkomst og godkendelse af dagsorden v/ Preben Friis-Hauge	Preben bød velkommen. Efter en navnerunde blev dagsorden godkendt.
Siden sidst	Sekretariatet har desværre modtaget afslag på ansøgningen om midler til forsøgsprojektet vedrørende

Dagsorden	Referat
	udplantning af ålegræs i Vadehavet. Projektet kører alligevel løs med finansiering andetstedsfra.
Status fra den lokale trepart for Vadehavet v/ Sally Huntingford, Vejen Kommune	<p>Der var møde i den lokale trepart for Vadehavet d. 28. april 2026. Treparten arbejder fortsat med at "onboard" nye medlemmer, da der har været relativ stor udskiftning siden sidste år.</p> <p>De lokale treparter skal sikre fremdrift. Status er i øjeblikket at alle er godt i gang med mange skitseprojekter tegnet ind. Lavbundindsatsen er særdeles godt i gang og er allerede over halvvejs mod målsætningen.</p> <p>Indtil videre har ingen fået afslag på deres projektansøgninger og der kommer flere og flere projekter ind.</p> <p>Der er planlagt projekter til mere end indsatsbehovet i vandoplandene til Grådyb og Juvredyb. Ift Knude Dyb er der planlagt for 90% af indsatsbehovet.</p> <p>Se slides i præsentationen fra mødet.</p> <p>Spørgsmål:</p> <p>Kræver mange projekter jordfordeling? Hvad betyder det for tidsplanerne? Svar: Jordfordeling tager tid. Lige nu er den største hurdle at vi venter på at der kommer en ny regering og dermed en ny minister, så ministeriet og styrelserne kan genoptage deres aktiviteter.</p> <p>Er det afklaret hvad der gøres, hvis nogle dyb ikke når målet mens nabodyb overimplementerer? Regnes overimplementeringen med? Svar: Treparten besluttede i går at overimplementering i nabodyb til Knude Dyb skal komme Knude Dyb til gode. Vi skal have aftalt, hvem der skal opfordre staten til det. Dette adresseres yderligere i et senere punkt på dagsordenen på dette møde.</p>

Dagsorden	Referat
<p>Anmodning fra den lokale trepart for Vadehavet: beregningsmetoden for Vadehavet (90-percentilen)</p>	<p>Treparten anmoder om at Kystvandrådet for Vadehavet arbejder videre med beregningsmetoderne for Vadehavet og afstemmer med de andre Vadehavslande.</p> <p>Bemærkninger fra rådets medlemmer</p> <p>Ribe Digelav: Vi har foreslået den arbejdsplan som tidligere er blevet rundsendt til rådets medlemmer. Arbejdsplanen kan finansieres via midler fra private interessenter.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening (DN): DN's repræsentant i rådet har meldt afbud til dette møde og har i stedet fremsendt bemærkninger om at DN kun kan tilslutte sig arbejdsplanen, hvis den finansieres via midler fra SGAV, Akutpakken eller evt. kystvandrådets egne projektmidler, hvis der ikke er bedre og mere relevante projekter i relation til kystvandrådets kerneopgaver og kommissorium.</p> <p>Dansk Sportsfiskerforbund: Vi er på linje med DN, men siger ok, hvis økonomien kommer et andet sted fra.</p> <p>Arbejdsplanen blev derpå godkendt i enighed af rådets medlemmer.</p>
<p>PAUSE</p>	
<p>Resultater fra præ-hotspot-analyse v/ Ebbe Evendorf Høy, Vejen Kommune</p>	<p>Inspireret fra Vejles Kommunes (meget dyre) hotspot-analyse har Vejen Kommune lavet en for-analyse for at vurdere, om der er steder i vandoplandet til Knude Dyb, der bidrager mere til udledningerne end andre steder.</p> <p>På basis af foranalysen kan der evt. fokuseres på fire steder. Men måske er hotspotanalyse ikke nødvendigt, da der allerede er meget data.</p>

Dagsorden	Referat
	<p>De største mængder N og P kommer fra Ribe Å-systemet.</p> <p>Ribe Å: Hjortvad Å er et tydeligt hotspot og muligt hotspot er Gram Å/Nørreå opstrøms Petersholm.</p> <p>Kongeåens hovedløb nedstrøms Skodborgshus til Vilslev har et relativt stort bidrag.</p> <p>Disse resultater korresponderer med det nye retentionskort fra 2025.</p> <p>Der er mange potentielle projekter i oplandet til Hjortvad Å, men der er desværre ikke lokal opbakning.</p> <p>Se i øvrigt slides fra oplægget.</p> <p>Spørgsmål og bemærkninger:</p> <p>Er Vejen Kommune stadig i dialog med lodsejerne i dette område? Svar: Ja</p> <p>Ribe Digelav: Landbrugsorganisationerne har en opgave i at øge opbakningen til omlægningsprojekter.</p> <p>Nationalpark Vadehavet: Vil andre projekter i nabo-vandoplande være nok, hvis der ikke laves nok i visse områder? Svar: Det vil det ikke, men det er frivilligt, så vi må fortsætte dialogen.</p> <p>Spiras: Hvis vi hæver vandløbsbunden, risikerer vi oversvømmelse af dyrkede arealer. Svar: Visse oversvømmelsestruede marker kan nok ikke længere dyrkes.</p> <p>Sønderjyske Vandløb: Dejligt med præ-hotspotanalyse. Skal vi gå videre med at finde årsager til udledningen? Svar: Vi er i tvivl om, hvor meget mere information der er brug for.</p>

Dagsorden	Referat
	<p>Formanden: SGAV melder ud om forsøgsprojektpuljen senere i år og så kan vi prioritere, hvad kystvandrådet vil søge finansiering til.</p> <p>Ribe Digelav: Den viden vi har nu, er tilstrækkelig. Der er ikke behov for yderligere analyser.</p> <p>Dansk Sportsfiskerforbund: Vi skal passe på med ikke at stirre os blinde på helt bestemte områder men i stedet fokusere på helheden.</p> <p>Nationalpark Vadehavet: hvor er denne viden ift. treparten? Svar: Den lokale trepart er meget opmærksom på dette. Der er tegnet mange projekter ind i dette vandopland. Vi tager de projekter, som der er opbakning til først, og så arbejder vi videre med dialogen med de lodsejere, som er skeptiske.</p> <p>Nationalpark Vadehavet: Vi ved godt, hvor hotspotområderne er. Er det ikke snarere et politisk spørgsmål? Svar: Vi bør holde gang i dialogen og arbejde for at udbrede viden fra rådet.</p>
Forslag til alternativt indsatsprogram v/ Flemming Sørensen	<p>Det alternative indsatsprogram skal indsendes til SGAV senest 31. maj 2026.</p> <p>Sekretariatet har undersøgt, om der er supplerende indsatser, ud over omlægningsplanen, hvor vi er blevet klogere. Vi finder følgende indsatser:</p> <p>1) Effekter fra vandløbsindsatsen: Synergier i form af fosforreduktioner ved okkeranlæg og sandfang. Genbesøgt af vadehavskommunerne og mængden af sandfang og okkeranlæg er steget som konsekvens. Hvis disse gennemføres, får vi ekstra effekt på ca. 228 tons N. Staten skal regne dette med.</p> <p>2) Effekt af ekstra N- og P-indsatser i Listerdyb: Jf. DHI's rapport: Først når man overimplementerer i et opland, dvs. at der er realiseret projekter for mere end indsatsbehovet, kan et andet dyb drage fordel af en</p>

Dagsorden	Referat
	<p>afsmittende effekt (dog kun én gang og kun for ét af nabodybene). Der er beregnet ækvivalenter for at estimere omfanget. Tænkt eksempel for overimplementering i Lister Dyb blev vist.</p> <p>Brug af akutpakken til Knude Dyb: Opkøb af dambrug vil kunne bidrage med ca. 414 tons N.</p> <p>Bemærkning: Treparten har bemærket overfor SGAV at det giver mening at få genbesøgt opkøbsordningen for dambrug, da dette kan supplere udtagning af landbrugsarealer.</p> <p>Spørgsmål:</p> <p>Nationalpark Vadehavet: hvor mange dambrug? seks dambrug til Knudedyb.</p> <p>Sønderjyske Vandløb: Er det helt nye tal? Har dambrugene ikke lavet sikre bassiner? Svar: Der er stadig udledning fra dambrug, men nogle har lavet recirkulerede dambrug.</p> <p>Bemærkning: SGAV har vist interesse for dambrug i Grådyb og Knude Dyb.</p> <p>Danske Sportsfiskerforbund: Dambrugene er en lavthængende frugt som indsats.</p> <p>Jysk Landboforening: Dambrugene er en anseelig del, som der bør kigges på.</p> <p>Nationalpark Vadehavet: Ved vi nok om hvilken effekt på biodiversiteten permanent ekstensivering har? Svar: Nej.</p> <p>Ribe Digelav: Er vi holdt op med at arbejde med træplantning langs vandløb? Svar: i visse kommuner bruger de meget maskinel grødeskæring, hvilket ikke fungerer med træer langs vandløb.</p>

Dagsorden	Referat
	<p>Ribe Digelav: Måske skal kommunerne prioritere at kunne drifte vedligeholdelsen af kommunale vandløb på en måde, så træer kan stå ved vandløb. Dansk Sportsfiskerforbund bakker op om denne udtalelse.</p> <p>Esbjerg Kommune: Flere vandløb kan ikke slås ved håndkraft, men andre steder kan sikkert.</p> <p>Ribe Digelav: Der er stor interesse i målopfyldelse og de analyser, som dette kystvandråd fik udarbejdet i 2023, indikerede at træer langs vandløb er et godt virkemiddel ved små vandløb. Dansk Sportsfiskerforbund bakker op om denne udtalelse.</p> <p>Sekretariatet: Træplantning kunne kobles på genslyngningsprojekter. Ribe Digelav bakker op om denne udtalelse.</p> <p>Dansk Sportsfiskerforbund: Træplantning er decideret nødvendig ifm. med genslyngning for at forebygge brinkerrosion. Hvis man kombinerer med sandfang, kan man yderligere øge effekten. Dyrkningsfri randzoner er også et virkemiddel, som er værd at tage med.</p> <p>Ribe Digelav: Randzoner giver ikke mening, når der laves så mange udtagninger i forvejen. Sandfang er en god idé. Der bør laves et finansieringsforslag til kommunerne centralt fra.</p> <p>Spiras: Bakker op om sandfang og finansiering.</p> <p>Fanø Kommune: Vandparkering er også et muligt virkemiddel. Svar fra den lokale trepart: vores analyser tyder på at sandfang ikke batter ift. vandparkering.</p> <p>Ribe Digelav: Vi har også brug for en mere pragmatisk tilgang til opgravet sediment fra vandløbsbrinkerne, som er dyrt at transportere.</p> <p>Sekretariatet: Vi har fokus på sandfang i forbindelse med omtalen af vandområdeplan indsatserne. Men vi</p>

Dagsorden	Referat
	<p>kan anbefale at yderligere sandfang kan finansieres og indarbejdes i den grønne trepart.</p> <p>Opsummering: Der er opbakning til de tre forslag fra sekretariatet. Desuden er der opbakning til forslaget om træplantning langs mindre vandløb og genslyngede åer samt sandfang.</p> <p>Følgende bemærkninger er noteret men tages ikke i indrapporteringen til SGAV:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Biodiversitet 2) Randzoner 3) Vandparkering.
Evt.	Næste møde afholdes d. 18. august 2026